

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ
Kód ITMS: 26130130110 Číslo zmluvy: OPV/39/2014

USMERNENIE č. 2/2014 k prijímaniu pedagogických asistentov a odborných zamestnancov pre základné školy zo dňa 04. 06. 2014

Základná škola zapojená do projektu na základe Zmluvy o vzájomnej spolupráci pri implementácii inkluzívneho modelu vzdelávania na primárnom a nižšom sekundárnom stupni školskej sústavy v rámci národného projektu „PRINED“ vytvorí pracovné podmienky pre dvoch pedagogických asistentov - asistenta učiteľa a štyroch odborných zamestnancov (podľa počtu žiakov školy) počas implementácie inkluzívneho modelu vzdelávania po dobu určitú od 01. 09. 2014 do 31. 07. 2015 (z dôvodu vyčerpania dovolenky v čase prázdnin, nie počas školského roka). Pôjde o novovytvorené pracovné miesta. Do pracovno-právneho vzťahu vstúpi škola ako zamestnávateľ, v prípade škôl bez právnej subjektivity je zamestnávateľom zriaďovateľ, t. j. zväčša obec. MPC z rozpočtu projektu transferom na základe zmluvného vzťahu refunduje cenu práce. Dané USMERNENIE **má odporúčací charakter** a zohľadňuje súčasne platnú legislatívu.

Odporúčaný postup výberu pedagogických a odborných zamestnancov

V súlade s legislatívou - Zákonom č. 390/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Zákon č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov „§ 11a hovorí, že:

(1) Zamestnávateľ je povinný informovať o voľných pracovných miestach pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov,

a) zverejnením informácie o voľnom pracovnom mieste na svojom webovom sídle, ak má webové sídlo,

b) zverejnením informácie o voľnom pracovnom mieste na webovom sídle zriaďovateľa, ak má zriaďovateľ webové sídlo a

c) odoslaním informácie o voľnom pracovnom mieste príslušnému orgánu miestnej štátnej správy v školstve na účely zverejnenia na jeho webovom sídle.

(2) Informácia podľa odseku 1 obsahuje najmä

- a) *názov a adresu zamestnávateľa,*
- b) *príslušnú kategóriu a podkategóriu pedagogických zamestnancov alebo príslušnú kategóriu odborných zamestnancov,*
- c) *kvalifikačné predpoklady,*
- d) *zoznam požadovaných dokladov,*
- e) *iné požiadavky v súvislosti s obsadzovaným pracovným miestom.“*

Zároveň si Vás dovoľujeme informovať o tom, že oznam o vytvorení pracovných podmienok pre pedagogických asistentov a odborných zamestnancov na zapojených základných školách bol zverejnený na stránke MPC, národného projektu ako aj na stránke Úradu splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity. Snahou všetkých strán je, aby miesto pedagogického asistenta bolo obsadené asistentom spĺňajúcim kvalifikačné predpoklady a ovládajúcim materinský jazyk detí pochádzajúcich z marginalizovaných rómskych komunít.

Kvalifikačné predpoklady pedagogického asistenta

Základná škola s právnou subjektivitou alebo Zriaďovateľ základnej školy bez právnej subjektivity zabezpečí obsadenie pozície „pedagogický asistent - asistent učiteľa“ v zmysle nasledovných podmienok, ktoré musí asistent učiteľa spĺňať:

- a) *spôsobilosť na právne úkony,*
- b) *vek nad 18 rokov,*
- c) *odborná a pedagogická spôsobilosť podľa Vyhlášky MŠ SR č. 437/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú kvalifikačné a osobitné kvalifikačné požiadavky pre jednotlivé kategórie PZ a OZ, čo znamená:*

Minimálne úplné stredné odborné vzdelanie

- v odbore vzdelávania zameraného na učiteľstvo a vychovávateľstvo,
- úplné stredné vzdelanie a doplnenie pedagogickej spôsobilosti,
- úplné stredné vzdelanie a špecializačné kvalifikačné štúdium asistentov učiteľa v metodicko-pedagogickom centre.

Vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa

- v študijnom programe v študijnom odbore predškolská a elementárna pedagogika,
- v študijnom programe v študijnom odbore učiteľstvo akademických predmetov,

učiteľstvo profesijných predmetov a učiteľstvo umelecko-výchovných a výchovných predmetov,

- v študijnom programe v študijnom odbore pedagogika,
- v študijnom programe špeciálna pedagogika učiteľský, vychovávateľský alebo neučiteľský smer,
- v študijnom programe zameranom na vychovávateľstvo,
- v neučiteľských študijných programoch a doplnenie pedagogickej spôsobilosti.

d) ovládanie štátneho jazyka,

e) zdravotná spôsobilosť,

f) bezúhonnosť,

g) Ešte raz pripomíname odporúčaným kritériom pri výbere asistenta učiteľa, ktorý má pomáhať implementovať model inkluzívnej edukácie na materských školách je ovládanie materinského jazyka týchto žiakov.

Pracovná náplň pedagogického asistenta

V zmysle Metodického pokynu č. 184/2003-095 asistent učiteľa pomáha prekonávať zdravotné alebo sociálne bariéry dieťaťa a žiaka, jeho náplň práce určuje riaditeľ školy.

Odporúčame zakotviť:

1. Vo výchovno-vzdelávacom procese¹:

- a) bezprostredná spolupráca s učiteľom v triede a s pedagogickými zamestnancami školy,
- b) uľahčovanie adaptácie dieťaťa z MRK na prostredie školy a pomáhanie pri prekonávaní bariér, ktoré plynú zo sociálneho znevýhodnenia žiaka,
- c) spoluorganizovanie činnosti dieťaťa alebo žiaka počas výchovno-vzdelávacieho procesu v súlade s pokynmi učiteľa,
- d) vykonávanie pedagogického dozoru počas neprítomnosti učiteľa a prestojov vo výchovno-vzdelávacom procese zameraného na žiakov i z MRK,
- d) pomáhanie pri príprave učebných pomôcok.

¹ Upravené podľa **Metodického pokynu k zavedeniu profesie asistent učiteľa** pri výchove a vzdelávaní detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v predškolských zariadeniach, v základných školách a v špeciálnych základných školách č. 184/2003 – 095.

2. *V aktivitách organizovaných školou mimo prostredia školy:* priame vedenie alebo napomáhanie pri činnostiach ostatných aktivít (speváckych, hudobných, tanečných, výtvarných, dramatických a iných), exkurzie, výlety, spoločenské podujatia, športové podujatia a pod.
3. *V spolupráci s rodinou:*
 - a) komunikácia s rodičmi (zákonnými zástupcami) dieťaťa - žiaka o procese výchovy a vzdelávania,
 - b) oboznamovanie sa so zdravotným stavom dieťaťa – žiaka a s jeho rodinným prostredím.
4. *V oblasti osobného rozvoja PZ – účasť na vzdelávacích podujatiach určených pre asistentov učiteľa organizovaných školami alebo inými inštitúciami akreditovanými na túto činnosť.*

Odborní zamestnanci

Ide o odborných zamestnancov definovaných v Zákone č. 317/2009. Odborný zamestnanec je fyzická osoba, ktorá vykonáva odbornú činnosť a je zamestnancom podľa § 1 ods. 2 Zákona č. 317/2009. Odborná činnosť je definovaná v Zákone č. 317/2009 v §4 ods. 2 a ods. 3.

Zákon č. 317/2009 z 24. júna 2009 o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. § 4 Odborný zamestnanec a odborná činnosť (2) Odbornou činnosťou sa rozumie súbor pracovných činností vykonávaných odborným zamestnancom najmä pri poskytovaní psychologickkej, logopedickej, špeciálnopedagogickej starostlivosti alebo výchovného a sociálneho poradenstva a prevencie dieťaťa, žiakovi, poslucháčovi, skupine detí, žiakov alebo poslucháčov s osobitným zreteľom na proces výchovy a vzdelávania v školách a v školských zariadeniach a ostatné činnosti s tým súvisiace. (3) Súčasťou odbornej činnosti je aj poskytovanie poradenstva rodičom alebo inej fyzickej osobe než rodičovi, ktorá má dieťa zverené do osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti, opatrovníkovi, poručníkovi alebo zástupcovi zariadenia, v ktorom sa vykonáva ústavná starostlivosť, výchovné opatrenie, predbežné opatrenie alebo ochranná výchova (ďalej len „zákonný zástupca“), pedagogickým zamestnancom a spolupráca so zákonými zástupcami, s ostatnými odbornými zamestnancami a zástupcami verejnej správy pri zabezpečovaní výkonu práv detí, žiakov alebo poslucháčov, výkon špecializovaných činností alebo riadiacich činností a ďalšie tvorivé aktivity súvisiace s odbornou činnosťou.

Základné náplne činnosti odborných zamestnancov v ZŠ sú legislatívne určené v Zákone č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a o odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Kategórie odborných zamestnancov.

§ 19 Odborní zamestnanci sa členia na tieto kategórie:

- a) *psychológ, školský psychológ,*
- b) *školský logopéd,*
- c) *špeciálny pedagóg, školský špeciálny pedagóg, terénny, špeciálny pedagóg,*
- d) *liečebný pedagóg,*
- e) *sociálny pedagóg.*

Kvalifikačné predpoklady a náplň práce odborných zamestnancov

Školský psychológ

- a) *spôsobilosť na právne úkony,*
- b) *vek nad 18 rokov,*
- c) *ovládanie štátneho jazyka,*
- d) *zdravotná spôsobilosť,*
- e) *bezúhonnosť,*
- f) *odborná a pedagogická spôsobilosť podľa Vyhlášky MŠ SR č. 437/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú kvalifikačné a osobitné kvalifikačné požiadavky pre jednotlivé kategórie PZ a OZ, čo znamená:*

Vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa

- 1. v študijnom programe psychológia;
- 2. v študijnom programe školská psychológia.

Náplň práce – oprávnené činnosti školského psychológa

Vykonáva odborné činnosti v rámci orientačnej psychologickéj diagnostiky, individuálneho, skupinového alebo hromadného psychologického poradenstva, psychoterapie, prevencie a intervencie k deťom a žiakom s osobitným zreteľom na proces výchovy a vzdelávania v školách a školských zariadeniach; vykonáva aj odborné činnosti psychologického poradenstva v oblasti rodinných, partnerských a ďalších sociálnych vzťahov.

Poskytuje psychologické poradenstvo a konzultácie zákonným zástupcom a pedagogickým zamestnancom škôl a školských zariadení. Pripravuje podklady pre odborných zamestnancov poradenských zariadení.

Školský logopéd

- a) *spôsobilosť na právne úkony,*
- b) *vek nad 18 rokov,*
- c) *ovládanie štátneho jazyka,*
- d) *zdravotná spôsobilosť,*
- e) *bezúhonnosť,*
- f) *odborná a pedagogická spôsobilosť podľa Vyhlášky MŠ SR č. 437/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú kvalifikačné a osobitné kvalifikačné požiadavky pre jednotlivé kategórie PZ a OZ, čo znamená:*

Vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa

1. *v študijnom odbore logopédia,*
2. *v študijnom odbore učiteľstvo pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť pre mládež s chybami reči.*

Náplň práce – oprávnené činnosti školského logopéda

Vykonáva odborné činnosti v rámci logopedickej diagnostiky, poradenstva a intervencie k deťom a žiakom s narušenou komunikačnou schopnosťou. Poskytuje logopedické poradenstvo a konzultácie zákonným zástupcom detí, žiakov a pedagogickým zamestnancom škôl a školských zariadení.

Školský špeciálny pedagóg

- a) *spôsobilosť na právne úkony,*
- b) *vek nad 18 rokov,*
- c) *ovládanie štátneho jazyka,*
- d) *zdravotná spôsobilosť,*
- e) *bezúhonnosť,*
- f) *odborná a pedagogická spôsobilosť podľa Vyhlášky MŠ SR č. 437/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú kvalifikačné a osobitné kvalifikačné požiadavky pre jednotlivé kategórie PZ a OZ, čo znamená:*

Vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa

1. v študijnom odbore špeciálna pedagogika – pedagogický smer a päť rokov pedagogickej činnosti alebo odbornej činnosti v oblasti špeciálnopedagogického poradenstva alebo výchovy a vzdelávania detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami;
2. špeciálna pedagogika – nepedagogický smer a splnenie osobitnej kvalifikačnej požiadavky – najmenej päť rokov pedagogickej činnosti alebo odbornej činnosti v oblasti špeciálnopedagogického poradenstva alebo výchovy a vzdelávania detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami;
3. špeciálna pedagogika – poradenstvo a splnenie osobitnej kvalifikačnej požiadavky – najmenej päť rokov pedagogickej činnosti alebo odbornej činnosti v oblasti špeciálnopedagogického poradenstva;
4. v študijnom odbore logopédia a rozširujúce štúdium špeciálnej pedagogiky alebo doplňujúce pedagogické štúdium;
5. v študijnom odbore učiteľstvo pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť a splnenie osobitnej kvalifikačnej požiadavky – najmenej päť rokov pedagogickej činnosti alebo odbornej činnosti v oblasti špeciálnopedagogického poradenstva alebo výchovy a vzdelávania detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami;
6. v študijnom odbore vychovávateľstvo pre mládež (osoby) vyžadujúcu osobitnú starostlivosť a splnenie osobitnej kvalifikačnej požiadavky – najmenej päť rokov pedagogickej činnosti alebo odbornej činnosti v oblasti špeciálnopedagogického poradenstva alebo výchovy a vzdelávania detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami;
7. v študijnom odbore učiteľstvo všeobecnovzdelávacích predmetov pre 5. – 9. ročník základnej školy rozšírený o štúdium špeciálnej pedagogiky a splnenie osobitnej kvalifikačnej požiadavky – najmenej päť rokov pedagogickej činnosti alebo odbornej činnosti v oblasti poradenstva alebo výchovy a vzdelávania detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami;
8. v študijnom odbore učiteľstvo všeobecnovzdelávacích predmetov na stredných školách rozšírený o štúdium špeciálnej pedagogiky a splnenie osobitnej kvalifikačnej požiadavky – najmenej päť rokov pedagogickej činnosti alebo odbornej činnosti v oblasti poradenstva alebo výchovy a vzdelávania detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami;

9. v študijnom odbore učiteľstvo pre 1. – 4. ročník základnej školy rozšírený o štúdium špeciálnej pedagogiky a splnenie osobitnej kvalifikačnej požiadavky – najmenej päť rokov pedagogickej činnosti alebo odbornej činnosti v oblasti špeciálnopedagogického poradenstva, výchovy a vzdelávania detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Náplň práce – oprávnené činnosti školského špeciálneho pedagóga

Vykonáva odborné činnosti v rámci špeciálnopedagogického individuálneho, skupinového alebo hromadného poradenstva a intervencie deťom a žiakom s mentálnym postihnutím, sluchovým postihnutím, zrakovým postihnutím, telesným postihnutím, s narušenou komunikačnou schopnosťou, autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami, viacnásobným postihnutím, chorým alebo zdravotne oslabeným, s vývinovými poruchami a s poruchou správania. Poskytuje špeciálnopedagogické poradenstvo a konzultácie zákonným zástupcom detí alebo žiakov a pedagogickým zamestnancom škôl a školských zariadení. Pripravuje podklady pre odborných zamestnancov poradenských zariadení.

Liečebný pedagóg

- a) *spôsobilosť na právne úkony,*
- b) *vek nad 18 rokov,*
- c) *ovládanie štátneho jazyka,*
- d) *zdravotná spôsobilosť,*
- e) *bezúhonnosť,*
- f) *odborná a pedagogická spôsobilosť podľa Vyhlášky MŠ SR č. 437/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú kvalifikačné a osobitné kvalifikačné požiadavky pre jednotlivé kategórie PZ a OZ, čo znamená:*

Vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa

- v študijnom odbore liečebná pedagogika.

Náplň práce – oprávnené činnosti liečebného pedagóga

Vykonáva odbornú činnosť v rámci terapeuticko-výchovnej pomoci deťom a žiakom, ktorí majú poruchy vývinu alebo správania a pre svoje zdravotné znevýhodnenie alebo jeho

následky nie sú schopní viesť veku primeraný spôsob života, alebo deťom a žiakom ktorých psychický, emocionálny alebo sociálny vývin je ohrozený. Poskytuje terapeuticko-výchovnú pomoc a poradenstvo zákonným zástupcom detí a žiakov a pedagogickým zamestnancom škôl a školských zariadení, vrátane odborných činností spojených s reedukáciou porúch správania.

Sociálny pedagóg

- a) *spôsobilosť na právne úkony,*
- b) *vek nad 18 rokov,*
- c) *ovládanie štátneho jazyka,*
- d) *zdravotná spôsobilosť,*
- e) *bezúhonnosť,*
- f) *odborná a pedagogická spôsobilosť podľa Vyhlášky MŠ SR č. 437/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú kvalifikačné a osobitné kvalifikačné požiadavky pre jednotlivé kategórie PZ a OZ, čo znamená:*

Vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa

1. v študijnom odbore sociálna pedagogika,
2. v študijnom odbore sociálna práca,
3. v študijnom odbore pedagogika v študijnom programe zameranom na sociálnu pedagogiku.

Náplň práce – oprávnené činnosti sociálneho pedagóga

Vykonáva odborné činnosti v rámci prevencie, intervencie a poskytovania poradenstva najmä pre deti a žiakov ohrozených sociálno-patologickými javmi, zo sociálne znevýhodneného prostredia, drogovu závislých alebo inak znevýhodnených deťom a žiakom, ich zákonných zástupcov a pedagogických zamestnancov škôl a školských zariadení. Sociálny pedagóg plní úlohy sociálnej výchovy, podpory prosociálneho, etického správania, sociálnopedagogickej diagnostiky prostredia a vzťahov, sociálnopedagogického poradenstva, prevencie sociálnopatologických javov a reedukácie správania. Vykonáva expertíznu činnosť a osvetovú činnosť.

Poznámka: *Sociálny pedagóg v škole môže zastávať kumulovanú funkciu sociálneho pedagóga a koordinátora prevencie. Funkciu koordinátora prevencie plní pedagóg s dvomi aprobačnými predmetmi často krát formálne, z dôvodu pracovnej vyťaženia vo výchovno-vzdelávacom procese.*

Pracovnú pozíciu sociálneho pedagóga v ZŠ môžu vykonávať podľa Vyhlášky MŠ SR č. 437/2009, ktorou sa ustanovujú kvalifikačné predpoklady a osobitné kvalifikačné požiadavky pre jednotlivé kategórie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov, aj absolventi s vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v študijnom programe sociálna práca.

Inkluzívny tím ďalej tvoria učiteľ pre predprimárne vzdelávanie, vychovávateľa (v súlade s činnosťami v ich náplni práce) a odborní zamestnanci, ktorých pracovné miesta budú financované zo zdrojov projektu. ***Pôjde o 4 pracovné miesta odborných zamestnancov na vyššie popísaných pozíciách.*** Výber kategórie OZ určí riaditeľ školy. Zloženie inkluzívneho tímu na jednotlivých ZŠ sa môže líšiť podľa špecifických potrieb žiakov na konkrétnej ZŠ a podmienok na lokálnom trhu práce. ***Nevyhnutnou súčasťou každého tímu je ale pozícia sociálneho pedagóga,*** aby bola podporená spolupráca s rodinou žiaka zo SZP.

Upozornenie: Ide o novovytvorené pracovné miesta, v žiadnom prípade nie je možné uzatvoriť pracovno-právny vzťah na základe dodatku k platnej pracovnej zmluve.

- Základné školy **do 200** žiakov vytvoria pracovné miesta pre **2 asistentov + 4 odborní zamestnanci (sociálny pedagóg- povinná pozícia).**

Úväzky:

Pedagogický asistent – 2 pracovné miesta, 100% pracovný úväzok;

Sociálny pedagóg – 1 pracovné miesto, 100% pracovný úväzok;

3 odborní zamestnanci – 50% pracovné úväzky (pozn. je možné spájať úväzky, t. j. napr. prijať 1 špeciálneho pedagóga na 100% úväzok, nie dvoch na 50%; pracovné pozície určuje riaditeľ školy podľa potrieb konkrétnej školy, môže ísť aj o ďalšieho sociálneho pedagóga).

- Základné školy **nad 200 žiakov** môžu vytvoriť pracovné miesta pre **2 asistentov + 4 odborní zamestnanci (sociálny pedagóg- povinná pozícia) – všetci na 100% pracovné úväzky.**

Riaditeľ ZŠ určí kategórie odborných zamestnancov a mailom zašle návrh na schválenie MPC.

Zloženie inkluzívneho tímu na konkrétnej ZŠ podlieha schváleniu odborného garanta aktivity. Zo zdrojov projektu je refundovaná cena práce odborných zamestnancov, ktorí sú v pracovno-

právnou vzťahom so ZŠ resp. v prípade škôl bez právnej subjektivity s jej zriaďovateľom na základe pracovnej zmluvy.

Podľa počtu žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia môže ZŠ podľa pokynov MPC uzatvoriť pracovné zmluvy na čiastočný úväzok. Je možná aj kombinácia úväzku napr. 50% + 50% úväzku na jednej ZŠ. Odborný zamestnanec môže uzatvoriť pracovnú zmluvu na čiastočný úväzok aj s viacerými ZŠ (prípadne pri ZŠ bez právnej subjektivity s ich zriaďovateľmi). Súhrn pracovných úväzkov refundovaných zo zdrojov projektu **nesmie prekročiť 100%**.

Možnosti kľúčovania úväzkov zamestnancov pre školy do 200 žiakov:

Pracovná pozícia	Úväzok
2x pedagogický asistent	100% - povinné
1x sociálny pedagóg	100%- povinné
3x odborný zamestnanec	3 x 50% alebo 1 x 100% + 1 x 50% (kategórie OZ určí riaditeľ ZŠ).

Možnosti kľúčovania úväzkov zamestnancov pre školy nad 200 žiakov:

Pracovná pozícia	Úväzok
2x pedagogický asistent	100% - povinné
1x sociálny pedagóg	100%- povinné
3x odborný zamestnanec	100%

NA ZÁVER

V súvislosti s prijímaním pedagogického asistenta a odborných zamestnancov Vás žiadame o transparentnosť výberu a obsadenia danej pozície a o ústretovosť a maximálnu spoluprácu. V prípade akýchkoľvek Vašich požiadaviek resp. nám doručených podnetov z iných strán sa MPC ako aj zástupcovia Úradu splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity radi zúčastnia pracovných pohovorov a spoločným úsilím veríme, že dosiahneme očakávaný cieľ implementovaného NP PRINED.

V Prešove, 04. 06. 2014

RNDr. Peter Dolíhal
Manažér projektu